

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18. Fylke: Sør-Trøndelag.
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Rennebu.
 Emne: Juletre og julehalm. Bygdelag: Orkladal.
 Oppskr. av: I. O. Rokkones. Gard: Rokkones.
 (adresse): Stamnan. G.nr. 132, Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja.
2. 1880.
3. Først i enkelte heimer, så på fester i skoler og lag, sist i kirken.
4. Gran brukes overalt, unntatt i bureisingskretsen Nerskogen, hvor gran ikke finnes. Der bruker de bjørkkvist, eine og furu, alt smakfullt dekorert. Papirpynt brukes, særlig på lampeskjermer.
5. Ja, papirpynt.
6. Tre som plaseres på golvet pleier være 1.50 a 1.80 m. i heimene, i forsamlingslokale minst 2 m., i kirke minst 2.50. Tre som settes på bord kan være fra 75 til 125 cm.
7. I den første tid forskj. spiselige saker, som fattigmenn og lign., kremmerhus, heimelaga papirdekorasjoner, kort med kulørte bilder. Nå brukes den alm. stasen som kan kjøpes i butikker, glitter, englehår, blanke kuler, flaggpynt o. s. v. Lys brukes.
8. Helst unge jenter, sammen med barn.
9. På bordet står treet på et trekors, på golvet på trekors, en dekorert trekubbe e. l. Treet står helst i ei krå, somtid lenger framme på golvet. Hvor der er små barn eller huskatt, må treet stå såpass høyt at stasen ikke nåes.
10. Treet tenes juleaften etter måltid (her brukes lutfisk, ikke graut juleaften). Snere tenes treet flere ganger, helst nyttårsaften og hellig trekongers aften, sist tjuendedagen.
11. Ja. Av de mest kjente, som "Jeg er så glad hver julekveld", "Her kommer dine arme små", "Et barn er født", m. fl.
12. Litt forskjellig. Mest kanskje til tjuendedag jul.
13. Det kaltes å "åttå tu" juletreet. Nå brukes ikke spiselige saker i treet. Ordet "plyndre" i forbindelse med juletreet ville blitt ansett som upassende.
14. Gran.
15. Finnes ikke et vakkert tre, lages det penere ved å bore små hull i stammen og sette inn små grener.
16. Nei, men granbar legges foran steintrapp eller helle. Juleneket plaseres i ei høg stang som reises opp ved vedskjulet.
17. Ikke halm, men småhakked granbar. Denne skikk er nå opphørt.

